

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Sdružená uměnovědná studia

Impresionismus, počátek moderního umění

Semestrální práce 2012 pro Úvod do uměnovědných studií.

Obsah

Úvod	str. 2
Impresionismus, počátek moderního umění	str. 3
Závěr	str. 5
Seznam použité literatury	str. 6

Úvod

Nespočet lidí dnes navštěvuje velké galerie a obdivují plátna impresionistických malířů 19 stol. Je zvláštní pocit ponořovat se do podstaty obrazu a cítit ten požitek z tohoto umění. Tato práce je zaměřená na estetický efekt a jeho vliv na odlišné chápání moderního díla než bylo zvykem, a hlavně poukázat na vzplanutí něčeho nového, co zasadilo kořeny modernímu umění.

Rád bych zde uvedl ty nejdůležitější umělce, od začátku druhé poloviny do konce 19 stol., kteří se zasadili o změnu umění, ale každý jiným stylem a odlišným smyslovým prožitkem.

Cílem práce je poukázat, čím a jak se stal zlom v tehdejší uměleckém světě.

Impresionismus, počátek moderního umění

1.

Impresionismus by se dal definovat jako, určitý umělecký směr druhé poloviny 19 stol., a začátek 20 stol. Snažící se zachytit okamžitý smyslový dojem. Tak již jako pojem *imprese* znamená, silný dojem.

Tento výraz byl odvozen od obrazu Clauda Moneta, který namaloval obraz – Východ slunce- *Imprese* a snažil se tím zachytit sílu okamžiku. Ale označení Impresionismus – impresionisté, použil kritik Louis Leroy, v urážlivém smyslu.

2.

Tento zlom, který zasáhl umění, má na svědomí několik malířů. Jeden z hlavních průkopníků této skupiny byl bezpochyby Edouard Manet.

Z jeho děl je víc zřejmé, že klade důraz na přirozenost objektů, jež ztvárňuje. Samozřejmě i před ním byli malíři, kteří se snažili o jiný styl tvorby, ale Manetovi přikládám větší váhu v tomto směru, protože ukazuje krásu, jakoby v syrovém stavu, pro které nemá kritika pochopení. Do té doby se hodnotili díla jako umělecká jen ty, co byly krásné pohledově a ne která by vyvolávala vnitřní pocity. Vystupuje zde otázka, jestli soudobá kritika měla vůbec v sobě takovou senzibilitu, aby byla schopna posuzovat tyto díla, nebo neměla odvalu prosadit něco nového?

Nové moderní dílo, aby se stalo umělecky hodnotným, bylo nutno pochopit a mít estetické cítění většího rozsahu.

Musím zde připomenout, že to byla doba dekadence, takže se rozvíjela tvorba umění, které se vzpouzelo zaběhnutým kolejím. Každé období má svůj určitý význam a psychické vnímání doby, jež zachycuje.

Manetův obraz *Snídaně v trávě*, na kterém je znázorněna žena, se svou přirozeností, a neztvárňuje ji jako dokonale krásnou bytost, hodno obdivu, jako něco nadpřirozeného, jak bylo dříve zvykem, ale tím jak opravdu vypadá. Dílo vypadá jako by bylo nedokončené. Je to malířův záměr nechat obraz nedodělaný? Jestli ano, tak mě napadá, že chce, aby pozorovatel spolupracoval a ne, aby mu podal hotovou věc a pozorovatel byl jen pasivním divákem.

Jestli se budeme dívat na obraz a hledat výrazovou formu díla, tak v té době určitě i šokující věc, zasazení nahé ženy mezi oděné muže na dece v parku.

Manet kdysi vyřkl: „Záleží jen na tom, abychom byli lidmi své doby a bychom malovali, to co vidíme“

Tato věta dostatečně vystihuje, že každá doba má svůj čas a může se různě vyvíjet.

Impresionisté se toho drželi dostatečně a dívali se směrem dopředu, než aby se zabývali tím, co bylo. Byla doba, kdy se mělo něco změnit.

Nemůžu opomenout dalšího malíře a to Clauda Moneta. U něj vznikalo úplně něco jiného, než u Maneta. Byl spíš krajinář, ale zase ne tak doslova. Snažil se být, nebo byl dobrým pozorovatelem a snad proto maloval v plenéru. Příroda se stala jeho ateliérem.

Samozřejmě že krajinomalba nebyla novým trendem, ale Monet poukazoval úplně na něco jiného.

Maloval světlo, odrazy, mlhy, stíny. Troufám si říct, že se zabýval spíše jedním aspektem přírody, a to detailem. Odraz ve vodní hladině, není to jen část vyobrazení, co do té doby bylo součástí krajinomalby?

Vtahuje pozorovatele rovněž do děje, jak tomu bylo u Maneta, ale nějakým jiným způsobem. Pohled na jeho stromy (Topoly na břehu Epte z roku 1891) jakoby se jejich listy neustále třepetaly ve větru horkého dne. Nejde zde o dokonalost napodobení, jako například u fotografie, ale o zachycení okamžiku. Živého okamžiku, který se neustále opakuje.

Kdybych přirovnal impresionismus k baterii, tak její výboj mezi plus a mínus, stvořil postimpresionismus.

Uvádím zde dalšího významného umělce a to Paula Cézanna. Jestli budu tvrdit, že díla Maneta a Moneta byly výbuchem uměleckého granátu, tak Cézannovi malby byly bombou. Dalo by se říct, že obklíčil impresionismus. V šedesátých a sedmdesátých letech 19 stol. byl ovlivněn renesanční barevností a zároveň také Delacroixem.

Maloval doslova vše, portréty, krajiny, zátiší. Jeho krajiny mají už, dalo by se říct náznaky abstraktního umění. Nemaluje přírodu, jak ji vidí Monet (okamžitý prožitek), ale maluje s ní, jako by mu vedla ruku a tvoří prostorový zážitek. Tento zážitek lze nalézt i u jeho zátiší, kde nepodřizuje barvy předmětu, ale předmět barvám. Pozdější výjevy jsou, jako skládanka z rozbitého skla, a právě tady se dá říct, že jsme u skoro počátku kubistického stylu.

V Cézannových figurálních obrazech, se snaží vystihnout, ne přímo podobu obličeje, ale jeho charakteristiku, použitím různých barev a ostrým, nebo jemnějším rukopisem, avšak vše v rovnováze.

Cézanne je jako běžec, který startuje před impresionismem a končí za ním.

Závěr

V této práci byli uvedeni tři, z mého pohledu nejvýznamnější umělci druhé poloviny 19 stol. Kteří se zasadili o zrození a rozvoj nového umění v oblasti malířství.

Manet, Monet a Cézanne tři malíři, kteří malovali každý něco jiného, každý z nich byl jinak výjimečný. Manetovi šlo o figurální syrovost a důsledek jeho prostředí, Monetovi o zachycení neopakovatelného dojmu přírody a Cézanne jako malíř všeho, kterému šlo charakterističnost objektu a vnitřního ponoření do děje.

Byly popsány způsoby, jakými tato trojice pokládala základy moderního umění.

Seznam použité literatury

Knihy:

Novák, Luděk. *Století moderního malířství*. Praha: Orbis, 1968

Fiala, Vlastimil. *Impresionismus*. Praha: Nakladatelství československých výtvarných umělců, 1964

Pi Joan, José. *Dějiny umění*. Praha: Odeon, 1981

